Elektroninio dokumento nuorašas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL BENZODIAZEPINŲ IR BENZODIAZEPINŲ DARINIAMS PRISKIRIAMŲ BEI PANAŠAUS VEIKIMO MECHANIZMO VAISTINIŲ PREPARATŲ SKYRIMO IR VARTOJIMO MAŽINIMO AR NUTRAUKIMO METODINIŲ REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO

2020 m. liepos 3 d. Nr. V-1610

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 5 punktu bei vykdydamas Vaistų politikos gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1008 „Dėl Vaistų politikos gairių patvirtinimo“, 22.9 papunktį,

1. T v i r t i n u Benzodiazepinų ir benzodiazepinų dariniams priskiriamų bei panašaus veikimo mechanizmo vaistinių preparatų skyrimo ir vartojimo mažinimo ar nutraukimo metodines rekomendacijas (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2020 m. lapkričio 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2020 m. liepos 3 d.
įsakymu Nr. V-1610

BENZODIAZEPINŲ IR BENZODIAZEPINŲ DARINIAMS PRISKIRIAMŲ BEI PANAŠAUS VEIKIMO MECHANIZMO VAISTINIŲ PREPARATŲ SKYRIMO IR VARTOJIMO MAŽINIMO AR NUTRAUKIMO METODINĖS REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Benzodiazepinų ir benzodiazepinų dariniams priskiriamų bei panašaus veikimo mechanizmo vaistinių preparatų skyrimo ir vartojimo mažinimo ar nutraukimo metodinės rekomendacijos (toliau – Metodinės rekomendacijos) nustato bendruosius benzodiazepinų ir benzodiazepinų dariniams priskiriamų bei panašaus veikimo mechanizmo vaistinių preparatų skyrimo ir laipsniško jų vartojimo nutraukimo principus ir pavyzdinius metodus.

2. Metodinėse rekomendacijose vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Benzodiazepinai ir benzodiazepinų dariniams priskiriami bei panašaus veikimo mechanizmo vaistiniai preparatai (toliau – BZD)** – vaistiniai preparatai, kurių ATC kodai yra N05BA, N05CD, N05CF ir kuriuose yra psichotropinių medžiagų, įrašytų į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 „Dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašų patvirtinimo“ patvirtintą III sąrašą „Psichotropinės medžiagos, leidžiamos vartoti medicinos tikslams“.

2.2. Kitos Metodinėse rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. Metodinės rekomendacijos taikomos ambulatoriniam gydymui šeimos gydytojams ir gydytojams specialistams, išskyrus gydytojus psichiatrus ir gydytojus vaikų ir paauglių psichiatrus.

II SKYRIUS
BENZODIAZEPINŲ SKYRIMO PRINCIPAI

4. Gydymas BZD turi būti skiriamas trumpiausią įmanomą laiką. Maksimali rekomenduojama gydymo BZD (skiriant BZD vartoti 4 kartus per savaitę ar dažniau) trukmė gydant nerimo sutrikimus yra 12 savaičių, o trumpalaikiam nemigos gydymui – 4 savaitės, įskaitant ir vaisto dozės mažinimo etapą. BZD skyrimas vartoti 4 kartus per savaitę ar dažniau netinkamas gydyti nerimą ar įtampą, susijusius su paciento patiriamomis kasdieninėmis problemomis, neribojančiomis jo kasdienės veiklos. Injekciniai BZD nerekomenduojami ambulatorinio gydymo metu.

5. Kai BZD skiriami nerimo sutrikimams ar nemigai gydyti, prieš tai visada įvertinamas nemedikamentinių gydymo priemonių veiksmingumas, pacientui paaiškinami miego higienos, atsipalaidavimo principai, esant indikacijų gali būti siunčiama psichologo konsultacijos.

6. BZD išrašomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ bei atsižvelgiant į Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos svetainėje www.vvkt.lt arba Europos

Komisijos oficialiai skelbiamą informaciją apie BZD (konkretaus vaistinio preparato charakteristikų santrauką).

7. BZD skyrimas pirmą kartą nerekomenduojamas šiais atvejais (išskyrus Metodinių rekomendacijų 4 punkte nurodytais nerimo ir trumpalaikio nemigos gydymo atvejais. Tokiu atveju gydymo naudos ir rizikos santykį įvertina bei gydymo trukmę nustato BZD skiriantis šeimos gydytojas ar gydytojas specialistas (toliau kartu – gydantis gydytojas):

7.1. 65 m. ir vyresnis amžius;

7.2. nėštumas ar planuojamas nėštumas, žindymas;

7.3. sunkaus laipsnio inkstų, kepenų, kvėpavimo funkcijos nepakankamumas;

7.4. medicinos dokumentuose pažymėtas arba įtariamas priklausomybės sindromas (F1x.2), (išskyrus tuos atvejus, kai BZD skiriami psichoaktyviosios medžiagos sukeltai abstinencijai gydyti).

8. Prieš skiriant BZD įvertinama, ar pacientui netaikomos Metodinių rekomendacijų 7 punkte įvardytos būklės, pacientui paaiškinamos skyrimo indikacijos, gydymo planas, planuojamo gydymo trukmė, tikėtini nepageidaujami poveikiai bei esant galimybei, nemedikamentinio gydymo alternatyvos.

9. BZD gydymą skirti ilgesniam laikotarpiui, negu nurodyta Metodinių rekomendacijų 4 punkte, arba gydyti kitus sutrikimus, nei nurodyta Metodinių rekomendacijų 4 punkte, galima:

9.1. vadovaujantis vaistinio preparato charakteristikų santrauka;

9.2. vadovaujantis diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašais bei diagnostikos ir gydymo protokolais;

9.3. esant asmens sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsultacinės komisijos teigiamam motyvuotam sprendimui leisti konkrečiam pacientui skirti vaistinį preparatą pagal vaistinio preparato santraukoje nenurodytas, tačiau moksliškai pagrįstas terapines indikacijas, farmakologines savybes, atsargumo priemones, dozavimą ir gydymo kursą;

9.4. kai depresijos su nerimo simptomais ar generalizuoto nerimo sutrikimo gydymas antidepresantu yra neefektyvus, ir vienas antidepresantas keičiamas į kitą dėl jo neefektyvumo. Gydančiam gydytojui nustačius, kad gydymas antidepresantu yra neefektyvus (simptomatika išlieka po 12 savaičių gydymo antidepresantu), pacientą siūloma siųsti gydytojo psichiatro konsultacijos.

10. Gydymas BZD turi būti pradėtas nuo mažiausios veiksmingos dozės. Keli BZD neturi būti skiriami vienu metu, išskyrus atvejus, kai gydantis gydytojas inicijuoja pakaitinės terapijos taikymą, kai vartojamo BZD dozė keičiama ekvivalentine ilgo veikimo BZD doze, priklausomai nuo paciento vartojamo vaisto ir jo dozės (Metodinių rekomendacijų 1 ir 2 priedai).

11. Gydantis gydytojas medicinos dokumentuose nurodo išrašyto vaistinio preparato bendrinį ir (ar) konkretų pavadinimą (jei jis recepte nurodytas), stiprumą, farmacinę formą ir dozuočių kiekį arba pakuotę ir pakuočių kiekį, jei išrašytos daugiau nei viena pakuotė, vaistinio preparato vartojimo dažnumą, gydymo kurso trukmę, taip pat BZD dozių dydžio ir dažnumo pokyčius, jei tokių yra. Jei gydantis gydytojas yra gydytojas specialistas, jis užtikrina, kad ši informacija būtų perduota šeimos gydytojui. Pacientai, vartojantys BZD, kiekvienos konsultacijos metu turi būti vertinami dėl BZD nepageidaujamo poveikio apraiškų.

III SKYRIUS
ILGALAIKIS BZD VARTOJIMAS IR TOLESNI GYDYTOJO VEIKSMAI

12. Gydantis gydytojas pacientui skiria laipsnišką BZD vartojimo mažinimą ar nutraukimą, taikydamas pakaitinę terapiją (kai vartojamo BZD dozė keičiama ekvivalentiška lėto veikimo BZD doze) arba mažindamas vartojamo BZD dozę ir (ar) vartojimo dažnį (toliau – BZD vartojimo mažinimas ar nutraukimas) tais atvejais, kai BZD vartojami 3 mėnesius ir ilgiau 4 kartus per savaitę ar dažniau (toliau – ilgalaikis BZD vartojimas) ir kai yra paciento sutikimas, išskyrus 18 punkte nurodytais atvejais. Visais atvejais turi būti siekiama sumažinti ar nutraukti ilgalaikį BZD vartojimą.

13. Įvertinus ilgalaikio BZD vartojimo naudos ir žalos santykį (kai nauda didesnė už galimą žalą), gydantis gydytojas gali tęsti ilgalaikį BZD vartojimą esamomis dozėmis ir dažnumu:

13.1. esant ilgalaikiam BZD vartojimui senyvo amžiaus asmenims (65 metų ir vyresniems);

13.2. jei pacientas vartoja BZD 10 metų ar ilgiau stabilia, ne didesne nei vidutine terapine doze ir nesutinka sumažinti ar nutraukti BZD vartojimo;

13.3. gydytojui psichiatrui skyrus, lėtinėmis psichikos ligomis sergantiems pacientams.

14. Konsultuojant pacientą, kuriam būdingas ilgalaikis BZD vartojimas, pirmiausia išsiaiškinamos galimos ilgalaikio BZD vartojimo priežastys ir (ar) įtariami ar diagnozuoti sutrikimai, dėl kurių būklė gali pasunkėti pradėjus BZD vartojimo mažinimą. Šis reikalavimas taikomas, net jei pacientas tai jau buvo anksčiau išsakęs ir tai pažymėta medicinos dokumentuose.

15. Jei gydančiam gydytojui pagal kompetenciją nepriskirta gydyti ilgalaikio BZD vartojimo priežasčių, jis pacientui rekomenduoja kreiptis pagalbos į atitinkamos srities gydytojus specialistus. Kitais atvejais:

15.1. jeigu įtariama ar diagnozuojama depresija ar nerimo sutrikimai, rekomenduojama pacientą nukreipti gauti psichologinę ar psichoterapinę pagalbą ir (ar) skirti gydymą antidepresantais. Pradėti BZD vartojimo mažinimo nerekomenduojama, kol nebus pradėtas taikyti depresijos ir (ar) nerimo sutrikimų gydymas;

15.2. jeigu įtariama ar diagnozuojama nemiga, rekomenduojama išsiaiškinti nemigos priežastis ir taikyti medikamentinį gydymą ir (ar) pasiūlyti pacientui kreiptis medicinos psichologo, psichoterapeuto konsultacijos; gydančio gydytojo kompetencijai nepriskirtais atvejais siųsti gydytojo psichiatro konsultacijos;

15.3. jeigu įtariama ar diagnozuojama sunki depresija, padidinta savižudybės rizika ar priklausomybės sindromas, pacientą būtina siųsti gydytojo psichiatro konsultacijos.

16. Sergant lėtinėms ligoms, kurioms esant indikuotinas ilgalaikis BZD vartojimas, siunčiama atitinkamos srities gydytojui specialistui.

17. Gydantis gydytojas turi pasiūlyti pacientui pradėti BZD vartojimo mažinimą ar nutraukimą šiais atvejais:

17.1. jaunas amžius (iki 35 metų);

17.2. vartojamos BZD dozės, viršijančios maksimalias terapines dozes;

17.3. medicinos dokumentuose pažymėta esama priklausomybė nuo BZD;

17.4. medicinos dokumentuose pažymėti esami nuotaikų (afektiniai) sutrikimai (F3.x) ar neuroziniai, stresiniai ir somatoforminiai sutrikimai (F4.x) ar kiti psichikos ir elgesio sutrikimai, kuriems gydyti BZD neturi indikacijų**,** gydomi ilgalaikiu BZD vartojimu.

18. 17 punkte nurodytais atvejais, pacientui atsisakius pradėti BZD vartojimo mažinimą ar nutraukimą, gydymą tęsti skiriant tokią pat dozę ir siųsti pacientą vienkartinės gydytojo psichiatro konsultacijos, siekiant įvertinti BZD vartojimo mažinimo poreikį ir galimybes. Pacientui atsisakius psichiatro konsultacijos, inicijuojamas BZD vartojimo mažinimas ar nutraukimas pagal Metodinių rekomendacijų 23 punktą ar 1 ir (arba) 2 priedą.

IV SKYRIUS
BZD VARTOJIMO MAŽINIMAS AR NUTRAUKIMAS

19. Pacientui sutikus pradėti BZD vartojimo mažinimą ar nutraukimą bei lankytis gydančio gydytojo nurodytu periodiškumu, gydantis gydytojas tai pažymi medicinos dokumentuose, informuoja pacientą apie ilgalaikio BZD vartojimo pasekmes bei naudą sumažinus BZD vartojimą, galimus nutraukimo simptomus, numatomą mažinimo trukmę, grafiką ir griežto paskyrimų režimo laikymosi svarbą. Konsultuoti pacientą ir vertinti jo būklę rekomenduojama periodiškai, esant galimybei, ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

20. Esant galimybei, pacientui suteikiama papildoma informacija ir dalomoji medžiaga, susijusi su BZD vartojimo mažinimu ar nutraukimu, nemiga, nerimu, depresija ir kitais sutrikimais, kurie yra ar gali būti susiję su ilgalaikiu BZD vartojimu.

21. BZD vartojimo mažinimas ar nutraukimas galimas šiais būdais:

21.1. mažinant BZD vartojimą be pakaitinės terapijos. Tokiu atveju laipsniškai mažinama vartojamo BZD dozė ir (ar) vartojimo dažnumas, kol pasiekiama pageidaujama BZD vartojimo dozė ir (ar) dažnumas arba BZD vartojimas nutraukiamas;

21.2. mažinant BZD vartojimą taikant pakaitinę terapiją, kai priklausomai nuo paciento vartojamo BZD ir jo dozės bei vartojimo dažnumo, vartojamo BZD dozė laipsniškai pakeičiama ekvivalentine ilgo veikimo BZD (pvz., diazepamo) doze ir mažinama, vadovaujantis Metodinių rekomendacijų 1 ir 2 priedais. Esant galimybei, rekomenduojama ilgo veikimo BZD skirti vartoti vakare. Vartojamą BZD galima keisti ir kitu, ne BZD grupės, vaistu, vadovaujantis vaisto charakteristikos santraukoje pateiktomis indikacijomis;

21.3. mažinant BZD vartojimą taikant gydymą antidepresantais (esant indikacijų);

21.4. kai ambulatorinis BZD vartojimo mažinimas ar nutraukimas yra neefektyvus – stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje. Tokiais atvejais gydantis gydytojas siunčia pacientą į atitinkamą stacionarines paslaugas teikiančią asmens sveikatos priežiūros įstaigą.

22. BZD vartojimo mažinimas taikant pakaitinę terapiją ilgo veikimo BZD rekomenduojamas, jeigu pacientas atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

22.1. vartoja trumpo veikimo BZD (pvz., lorazepamą ar alprazolamą) ir yra priklausomybės sindromas arba abstinencijos reiškiniai sumažinus dozę ar nutraukus vartojimą;

22.2. BZD vartoja ilgą laiką;

22.3. vartoja 2 ir daugiau skirtingų BZD vienu metu;

22.4. kai bandymas sumažinti ar nutraukti vartojimą be pakaitinės terapijos yra nesėkmingas.

23. Rekomenduojama BZD vartojimo mažinimą be pakaitinės terapijos atlikti laipsniškai, mažinant BZD dozę po 5–10 procentų nuo pradinės dozės kas 1–2 savaites. Ilgą laiką ir didesnę dozę vartojantiems pacientams nutraukimas gali trukti kelis mėnesius ar metus. Kuo lėčiau mažinamos dozės, tuo geriau toleruojamas pokytis. Staigus BZD nutraukimas gali sukelti BZD nutraukimo sindromo simptomus (įskaitant traukulių ir (ar) delyro atsiradimą) ir paciento būklės pablogėjimą.

24. BZD vartojimo mažinimo metu rekomenduojama vengti antidepresantų, antipsichozinių vaistų ir beta-blokatorių vartojimo, jei jis nėra būtinas.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Jei yra galimybė, BZD turi būti išrašomi tik vieno gydančio gydytojo.

26. Asmens sveikatos priežiūros įstaigoms rekomenduojama supažindinti įstaigoje dirbančius gydytojus su Metodinėmis rekomendacijomis ir skatinti jų taikymą praktikoje.

_____

Benzodiazepinų ir benzodiazepinų dariniams priskiriamų bei panašaus veikimo mechanizmo vaistinių preparatų skyrimo ir vartojimo mažinimo ar nutraukimo metodinių rekomendacijų
2 priedas

BENZODIAZEPINŲ LAIPSNIŠKO NUTRAUKIMO LENTELĖS*

1 lentelė. Rekomenduojama diazepamo nutraukimo schema

	Rytas	Vakaras	Bendra dozė
Pradinė dozė	20 mg	20 mg	40 mg
1 etapas (1–2 savaitės)	18 mg	20 mg	38 mg
2 etapas (1–2 savaitės)	18 mg	18 mg	36 mg
3 etapas (1–2 savaitės)	16 mg	18 mg	34 mg
4 etapas (1–2 savaitės)	16 mg	16 mg	32 mg
5 etapas (1–2 savaitės)	14 mg	16 mg	30 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	14 mg	14 mg	28 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	12 mg	14 mg	26 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	12 mg	12 mg	24 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	10 mg	12 mg	22 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	10 mg	10 mg	20 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	8 mg	10 mg	18 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	8 mg	8 mg	16 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	6 mg	8 mg	14 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	5 mg	8 mg	13 mg
15 etapas (1–2 savaitės)	4 mg	8 mg	12 mg
16 etapas (1–2 savaitės)	3 mg	8 mg	11 mg
17 etapas (1–2 savaitės)	2 mg	8 mg	10 mg
18 etapas (1–2 savaitės)	1 mg	8 mg	9 mg
19 etapas (1–2 savaitės)		8 mg	8 mg
20 etapas (1–2 savaitės)		7 mg	7 mg
21 etapas (1–2 savaitės)		6 mg	6 mg
22 etapas (1–2 savaitės)		5 mg	5 mg
23 etapas (1–2 savaitės)		4 mg	4 mg
24 etapas (1–2 savaitės)		3 mg	3 mg
25 etapas (1–2 savaitės)		2 mg	2 mg
26 etapas (1–2 savaitės)		1 mg	1 mg

Pastabos:

1. 1–5 ar net 1–10 etapais galima taikyti ir vienos savaitės sumažintos dozės trukmę. Vėlesniais etapais rekomenduojama laikytis 2 savaičių termino. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
2. Pasiekus 5 mg dozę rekomenduojama mažinti 1 mg diazepamo, tačiau prireikus galima mažinti po 0,5 mg diazepamo.
3. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.

2 lentelė. Rekomenduojama lorazepamo 6 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	Popietė	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
Pradinė dozė	2 mg lorazepamo	2 mg lorazepamo	2 mg lorazepamo	60 mg
1 etapas (1 savaitė)	2 mg lorazepamo	2 mg lorazepamo	1 mg lorazepamo 10 mg diazepamo	60 mg

	Rytas	Popietė	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
2 etapas (1 savaitė)	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	2 mg lorazepamo	1 mg lorazepamo 10 mg diazepamo	60 mg
3 etapas (1 savaitė)	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	2 mg lorazepamo	0,5 mg lorazepamo 15 mg diazepamo	60 mg
4 etapas (1 savaitė)	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 15 mg diazepamo	60 mg
5 etapas (1–2 savaitės)	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	60 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	1 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	1,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	55 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	1 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	1 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	50 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	1 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	45 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	40 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	35 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	30 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	18 mg diazepamo	28 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	16 mg diazepamo	26 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	14 mg diazepamo	24 mg
15 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	12 mg diazepamo	22 mg
16 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	20 mg
17 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	4 mg diazepamo	10 mg diazepamo	19 mg
18 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo	4 mg diazepamo	10 mg diazepamo	18 mg
19 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo	3 mg diazepamo	10 mg diazepamo	17 mg
20 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo	3 mg diazepamo	10 mg diazepamo	16 mg
21 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo	2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	15 mg
22 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo	2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	14 mg
23 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo	1 mg diazepamo	10 mg diazepamo	13 mg
24 etapas (1–2 savaitės)	1 mg diazepamo		10 mg diazepamo	12 mg
25 etapas (1–2 savaitės)	1 mg diazepamo		10 mg diazepamo	11 mg
26 etapas (1–2 savaitės)			10 mg diazepamo	10 mg
27 etapas (1–2 savaitės)			9 mg diazepamo	9 mg
28 etapas (1–2 savaitės)			8 mg diazepamo	8 mg
29 etapas (1–2 savaitės)			7 mg diazepamo	7 mg
30 etapas (1–2 savaitės)			6 mg diazepamo	6 mg
31 etapas (1–2 savaitės)			5 mg diazepamo	5 mg
32 etapas (1–2 savaitės)			4 mg diazepamo	4 mg
33 etapas (1–2 savaitės)			3 mg diazepamo	3 mg
34 etapas (1–2 savaitės)			2 mg diazepamo	2 mg
35 etapas (1–2 savaitės)			1 mg diazepamo	1 mg
36 etapas				

Pastabos:

1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą, vėliau negu lorazepamas.
3. Pradiniais etapais nėra „tikro“ dozės mažinimo, nes lorazepamas yra keičiamas diazepamu ekvivalentinėmis dozėmis. Šio periodo trukmė gali būti ilgesnė, t. y. galima taikyti 2 savaičių sumažintos dozės terminus. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
4. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.
5. 24 etape diazepamo vartojimas retinamas. Vaistas yra ilgo veikimo ir nėra poreikio jį skirti dažniau negu 2 kartus per dieną.

3 lentelė. Rekomenduojama lorazepamo 3 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	Popietė	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
Pradinė dozė	1 mg lorazepamo	1 mg lorazepamo	1 mg lorazepamo	30 mg
1 etapas (1 savaitė)	1 mg lorazepamo	1 mg lorazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	30 mg
2 etapas (1 savaitė)	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	1mg lorazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	30 mg
3 etapas (1 savaitė)	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	30 mg
4 etapas (1 savaitė)	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
5 etapas (1 savaitė)	10 mg diazepamo	0,5 mg lorazepamo 5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
6 etapas (1 savaitė)	10 mg diazepamo	10 mg diazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	8 mg diazepamo	10 mg diazepamo	28 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo	8 mg diazepamo	10 mg diazepamo	26 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo	6 mg diazepamo	10 mg diazepamo	24 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo	6 mg diazepamo	10 mg diazepamo	22 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo	4 mg diazepamo	10 mg diazepamo	20 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo	2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	18 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo		10 mg diazepamo	16 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo		10 mg diazepamo	15 mg
15 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo		10 mg diazepamo	14 mg
16 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo		10 mg diazepamo	13 mg
17 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo		10 mg diazepamo	12 mg
18 etapas (1–2 savaitės)	1 mg diazepamo		10 mg diazepamo	11 mg
19 etapas (1–2 savaitės)			10 mg diazepamo	10 mg

Pastabos:

1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą, vėliau negu lorazepamas.
3. Pradiniais etapais nėra „tikro“ dozės mažinimo, nes lorazepamas yra keičiamas diazepamu ekvivalentinėmis dozėmis. Šio periodo trukmė gali būti ilgesnė, t. y. galima taikyti 2 savaičių sumažintos dozės terminus. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
4. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.
5. 13 etape diazepamo vartojimas retinamas. Vaistas yra ilgo veikimo ir nėra poreikio jį skirti dažniau negu 2 kartus per dieną.
6. Diazepamą toliau galima mažinti po 1 mg kas 1–2 savaitės.

4 lentelė. Rekomenduojama alprazolamo 6 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	Popietė	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
Pradinė dozė	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 2 mg	120 mg
1 etapas (1 savaitė)	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 1,5 mg diazepamas 10 mg	120 mg
2 etapas (1 savaitė)	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 1 mg diazepamas 20 mg	120 mg
3 etapas (1 savaitė)	alprazolamas 1,5 mg diazepamas 10 mg	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 1 mg diazepamas 20 mg	120 mg
4 etapas (1 savaitė)	alprazolamas 1 mg	alprazolamas 2 mg	alprazolamas 1 mg	120 mg

	diazepamas 20 mg		diazepamas 20 mg	
5 etapas (1–2 savaitės)	alprazolamas 1 mg diazepamas 20 mg	alprazolamas 1 mg diazepamas 10 mg	alprazolamas 1 mg diazepamas 20 mg	110 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	alprazolamas 1 mg diazepamas 20 mg	alprazolamas 1 mg diazepamas 10 mg	alprazolamas 0,5 mg diazepamas 20 mg	100 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	alprazolamas 1 mg diazepamas 20 mg	alprazolamas 1 mg Diazepamas 10 mg	diazepamas 20 mg	90 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	alprazolamas 0,5 mg diazepamas 20 mg	alprazolamas 1 mg diazepamas 10 mg	diazepamas 20 mg	80 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	alprazolamas 0,5 mg diazepamas 20 mg	alprazolamas 0,5 mg diazepamas 10 mg	diazepamas 20 mg	70 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	alprazolamas 0,5 mg diazepamas 20 mg	diazepamas 10 mg	diazepamas 20 mg	60 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	diazepamas 20 mg	diazepamas 10 mg	diazepamas 20 mg	50 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	diazepamas 25 mg		diazepamas 25 mg	50 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	diazepamas 20 mg		diazepamas 25 mg	45 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	diazepamas 20 mg		diazepamas 20 mg	40 mg

Pastabos:

1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Toliau galima (ir reikia) tęsti pagal diazepamo nutraukimo schemą (žr. diazepamo, vartojamo didelėmis dozėmis, nutraukimo schema).
3. 1–4 savaites nėra „tikro“ dozės mažinimo, nes alprazolamas yra keičiamas diazepamu ekvivalentinėmis dozėmis. Šio periodo trukmė gali būti ilgesnė, t. y. galima taikyti 2 savaičių sumažintos dozės terminus. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
4. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą, vėliau negu alprazolamas.
5. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.
6. 12 etape diazepamo vartojimas retinamas. Vaistas yra ilgo veikimo ir nėra poreikio jį skirti dažniau negu 2 kartus per dieną.

5 lentelė. Rekomenduojama alprazolamo 4 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	**Priešpietis**	**Popietė**	**Vakaras**	**Ekv. diazepamo dozė**
Pradinė dozė	1 mg alprazolamo	1 mg alprazolamo	1 mg alprazolamo	1 mg alprazolamo	80 mg
1 etapas (1 savaitė)	1 mg alprazolamo	1 mg alprazolamo	1 mg aprazolamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	80 mg
2 etapas (1 savaitė)	1 mg alprazolamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	1 mg alprazolamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	80 mg
3 etapas (1 savaitė)	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	1 mg alprazolamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	80 mg
4 etapas (1 savaitė)	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	80 mg
5 etapas (1 savaitė)	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	80 mg

	Rytas	Priešpietis	Popietė	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
6 etapas (1–2 savaitės)	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,25 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	20 mg diazepamo	75 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	0,25 mg alprazolamo 10 mg Diazepamo	0,25 mg alprazolamo 10 mg Diazepamo	0,5 mg alprazolamo 10 mg Diazepamo	20 mg diazepamo	70 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	0,25 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,25 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	0,25 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	20 mg diazepamo	65 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	0,25 mg alprazolamo 10 mg Diazepamo	10 mg diazepamo	0,25 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	20 mg diazepamo	60 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	10 mg diazepamo	0,25 mg alprazolamo 10 mg diazepamo	20 mg diazepamo	55 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	10 mg diazepamo	10 mg diazepamo	20 mg diazepamo	50 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	20 mg diazepamo	45 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	20 mg diazepamo	40 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	20 mg diazepamo	35 mg
15 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	30 mg
16 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	12,5 mg diazepamo	27,5 mg
17 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	25 mg
18 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	2,5 mg diazepamo	5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	22,5 mg
19 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo		5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	20 mg
20 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo		5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	19 mg
21 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo		4 mg diazepamo	10 mg diazepamo	18 mg
22 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo		3 mg diazepamo	10 mg diazepamo	17 mg
23 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo		3 mg diazepamo	10 mg diazepamo	16 mg
24 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo		2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	15 mg
25 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo		2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	14 mg
26 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo			10 mg diazepamo	12 mg
27 etapas (1–2 savaitės)				10 mg diazepamo	10 mg

Pastabos:

1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Toliau tęsti pagal diazepamo nutraukimo schemą (žr. diazepamo, vartojamo didelėmis dozėmis, nutraukimo schema).
3. 1–5 savaites nėra „tikro“ dozės mažinimo, nes alprazolamas yra keičiamas diazepamu ekvivalentinėmis dozėmis. Šio periodo trukmė gali būti ilgesnė, t. y. galima taikyti 2 savaičių sumažintos dozės terminus. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.

4. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą, vėliau negu alprazolamas.
5. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.
6. 19 etape diazepamo vartojimas retinamas. Vaistas yra ilgo veikimo ir nėra poreikio jį skirti dažniau negu 2 kartus per dieną.

6 lentelė. Rekomenduojama nitrazepamo nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Vakare
Pradinė dozė	10 mg nitrazepamo
1 etapas (1 savaitė)	5 mg nitrazepamo 5 mg diazepamo
2 etapas (1 savaitė)	10 mg diazepamo
3 etapas (1–2 savaitės)	9 mg diazepamo
4 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo
5 etapas (1–2 savaitės)	7 mg diazepamo
6 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo
7 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo
8 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo
9 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo
10 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo
11 etapas (1–2 savaitės)	1 mg diazepamo
12 etapas	

Pastabos:
1. Pradiniais etapais galima taikyti ir vienos savaitės trukmę. Vėlesniais etapais rekomenduojama taikyti 2 savaičių sumažintos dozės trukmę. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
2. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.

7 lentelė. Rekomenduojama klonazepamo 1,5 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	**Popietė**	**Vakaras**	**Ekv. diazepamo dozė**
Pradinė dozė	0,5 mg klonazepamo	0,5 mg klonazepamo	0,5 mg klonazepamo	30 mg
1 etapas (1 savaitė)	0,5 mg klonazepamo	0,5 mg klonazepamo	0,25 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	30 mg
2 etapas (1 savaitė)	0,5 mg klonazepamo	0,5 mg klonazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
3 etapas (1 savaitė)	0,25 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg klonazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
4 etapas (1 savaitė)	0,25 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	0,25 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
5 etapas (1 savaitė)	10 mg diazepamo	0,25 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	10 mg diazepamo	30 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	8 mg diazepamo	10 mg diazepamo	28 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	6 mg diazepamo	10 mg diazepamo	26 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	4 mg diazepamo	10 mg diazepamo	24 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	22 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo		10 mg diazepamo	20 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo		10 mg diazepamo	18 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo		10 mg diazepamo	16 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo		10 mg diazepamo	14 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo		10 mg diazepamo	12 mg
15 etapas (1–2 savaitės)			10 mg diazepamo	10 mg

Pastabos:
1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą.
3. Pradiniais etapais nėra „tikro“ dozės mažinimo, nes klonazepamas yra keičiamas diazepamu ekvivalentinėmis dozėmis. Šio periodo trukmė gali būti ilgesnė, t. y. galima taikyti 2 savaičių sumažintos dozės terminus. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
4. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.
5. 20 etape diazepamo vartojimas retinamas. Vaistas yra ilgo veikimo ir nėra poreikio jį skirti dažniau negu 2 kartus per dieną.

8 lentelė. Rekomenduojama 3 mg klonazepamo nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	**Popietė**	**Vakaras**	**Ekv. diazepamo dozė**
Pradinė dozė	1 mg klonazepamo	1 mg klonazepamo	1 mg klonazepamo	60 mg
1 etapas (1–2 savaitės)	1 mg klonazepamo	1 mg klonazepamo	0,5 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	60 mg
2 etapas (1–2 savaitės)	0,5 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	1 mg klonazepamo	0,5 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	60 mg
3 etapas (1–2 savaitės)	0,5 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	0,5 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	0,5 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	55 mg
4 etapas (1–2 savaitės)	0,5 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	0,5 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	50 mg
5 etapas (1–2 savaitės)	0,25 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	0,5 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	45 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	0,25 mg klonazepamo 10 mg diazepamo	0,25 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	40 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	0,25 mg klonazepamo 5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	35 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	30 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	2,5 mg diazepamo	15 mg diazepamo	27,5 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	12 mg diazepamo		15 mg diazepamo	27 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo		15 mg diazepamo	25 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo		14 mg diazepamo	24 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo		12 mg diazepamo	22 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo		10 mg diazepamo	20 mg

Pastabos:
1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą.
3. Pradiniais etapais nėra „tikro“ dozės mažinimo, nes klonazepamas yra keičiamas diazepamu ekvivalentinėmis dozėmis. Šio periodo trukmė gali būti ilgesnė, t. y. galima taikyti 2 savaičių sumažintos dozės terminus. Sumažintos dozės trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
4. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.
5. 10 etape diazepamo vartojimas retinamas. Vaistas yra ilgo veikimo ir nėra poreikio jį skirti dažniau negu 2 kartus per dieną.

6. Toliau mažinti diazepamo dozę pagal diazepamo nutraukimo schemą.

9 lentelė. Rekomenduojama temazepamo 30 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
Pradinė dozė	30 mg temazepamo	15 mg
1 etapas (1–2 savaitės)	15 mg temazepamo 7,5 mg diazepamo	15 mg
2 etapas (1–2 savaitės)	7,5 mg temazepamo 12 mg diazepamo	15,75 mg
3 etapas (1–2 savaitės)	15 mg diazepamo	15 mg
4 etapas (1–2 savaitės)	14 mg diazepamo	14 mg
5 etapas (1–2 savaitės)	13 mg diazepamo	13 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	12 mg diazepamo	12 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	11 mg diazepamo	11 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	10 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	9 mg diazepamo	9 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo	8 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	7 mg diazepamo	7 mg
12 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo	6 mg
13 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg
14 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo	4 mg
15 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo	3 mg
16 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo	2 mg
17 etapas (1–2 savaitės)	1 mg diazepamo	1 mg
18 etapas		

Pastabos:
1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą.
3. Etapų trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.
4. Neskirti ir įspėti pacientą nevartoti migdomųjų preparatų.

10 lentelė. Rekomenduojama oksazepamo nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Rytas	Popietė	Vakaras	Ekv. diazepamo dozė
Pradinė dozė	20 mg oksazepamo	20 mg oksazepamo	20 mg oksazepamo	30 mg
1 etapas (1 savaitė)	20 mg oksazepamo	20 mg oksazepamo	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	30 mg
2 etapas (1 savaitė)	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	20 mg oksazepamo	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	30 mg
3 etapas (1 savaitė)	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	30 mg
4 etapas (1 savaitė)	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	8 mg diazepamo	28 mg
5 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo	10 mg oksazepamo 5 mg diazepamo	8 mg diazepamo	26 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo	8 mg diazepamo	8 mg diazepamo	24 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo	2 mg diazepamo	10 mg diazepamo	22 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	10 mg diazepamo		10 mg diazepamo	20 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo		10 mg diazepamo	18 mg

Pastaba: toliau nutraukti diazepamą pagal jo nutraukimo schemą.

11 lentelė. Rekomenduojama chlordiazepoksido nutraukimo schema

	Rytas	Popietė	Vakaras
Pradinė dozė	25 mg chlordiazepoksido	25 mg chlordiazepoksido	25 mg chlordiazepoksido
1 etapas (1–2 savaitės)	25 mg chlordiazepoksido	20 mg chlordiazepoksido	25 mg chlordiazepoksido
2 etapas (1–2 savaitės)	20 mg chlordiazepoksido	20 mg chlordiazepoksido	25 mg chlordiazepoksido
3 etapas (1–2 savaitės)	20 mg chlordiazepoksido	20 mg chlrodiazepoksido	20 mg chlordiazepoksido
4 etapas (1–2 savaitės)	25 mg chlordiazepoksido	5 mg chlordiazepoksido	25 mg chlordiazepoksido
5 etapas (1–2 savaitės)	25 mg chlordiazepoksido		25 mg chlordiazepoksido
6 etapas (1–2 savaitės)	20 mg chlordiazepoksido		25 mg chlordiazepoksido
7 etapas (1–2 savaitės)	20 mg chlordiazepoksido		20 mg chlordiazepoksido
8 etapas (1–2 savaitės)	15 mg chlordiazepoksido		20 mg chlordiazepoksido
9 etapas (1–2 savaitės)	15 mg chlordiazepoksido		15 mg chlordiazepoksido
10 etapas (1–2 savaitės)	10 mg chlordiazepoksido		15 mg chlordiazepoksido
11 etapas (1–2 savaitės)	10 mg chlordiazepoksido		10 mg chlordiazepoksido
12 etapas (1–2 savaitės)	5 mg chlordiazepoksido		10 mg chlordiazepoksido
13 etapas (1–2 savaitės)	5 mg chlordiazepoksido		5 mg chlordiazepoksido
14 etapas (1–2 savaitės)	2,5 mg chlordiazepoksido		5 mg chlordiazepoksido
15 etapas (1–2 savaitės)	2,5 mg chlordiazepoksido		2,5 mg chlordiazepoksido
16 etapas (1–2 savaitės)			2,5 mg chlordiazepoksido
17 etapas			

Pastabos:
1. Nereikia naudoti pakaitinio gydymo diazepamu, nes chlordiazepoksidas yra ilgai veikiantis benzodiazepinas.
2. Chlordiazepoksidas yra ilgai veikiantis vaistas, todėl jo nereikia vartoti dažniau negu du kartus per dieną.

12 lentelė. Rekomenduojama zopiklono 15 mg nutraukimo schema, taikant pakaitinę terapiją diazepamu

	Vakare	Ekv. diazepamo dozė
Pradinė dozė	15 mg zopiklono	10 mg
1 etapas (1 savaitė)	7.5 mg zopiklono 5 mg diazepamo	10 mg
2 etapas (1 savaitė)	Stabdyti zopikloną 10 mg diazepamo	10 mg
3 etapas (1–2 savaitės)	9 mg diazepamo	9 mg
4 etapas (1–2 savaitės)	8 mg diazepamo	8 mg
5 etapas (1–2 savaitės)	7 mg diazepamo	7 mg
6 etapas (1–2 savaitės)	6 mg diazepamo	6 mg
7 etapas (1–2 savaitės)	5 mg diazepamo	5 mg
8 etapas (1–2 savaitės)	4 mg diazepamo	4 mg
9 etapas (1–2 savaitės)	3 mg diazepamo	3 mg
10 etapas (1–2 savaitės)	2 mg diazepamo	2 mg
11 etapas (1–2 savaitės)	1 mg diazepamo	1 mg
12 etapas (1–2 savaitės)		

Pastabos:
1. Pakaitiniam gydymui naudojamos ekvivalentinės dozės.
2. Diazepamas turėtų būti vartojamas prieš pat miegą.
3. Etapų trukmė turi būti parenkama pagal paciento savijautą ir patiriamus nepageidaujamus su vaisto nutraukimu susijusius simptomus.

* Benzodiazepinų laipsniško nutraukimo lentelės parengtos remiantis prof. H. Ashton klinikine praktika. *The Ashton manual. Benzodiazepines: how they work and how to withdraw.* *https://www.benzo.org.uk/manual/*.

Benzodiazepinų ir benzodiazepinų dariniams priskiriamų bei panašaus veikimo mechanizmo vaistinių preparatų skyrimo ir vartojimo mažinimo ar nutraukimo metodinių rekomendacijų
1 priedas

BENZODIAZEPINŲ IR BENZODIAZEPINŲ DARINIAMS PRISKIRIAMŲ BEI PANAŠAUS VEIKIMO MECHANIZMO VAISTINIŲ PREPARATŲ EKVIVALENTINĖ LENTELĖ*

Eil. Nr.	**Pavadinimas**	**Pusinis eliminacijos periodas (val.) [aktyvus metabolitas]****	**Apytikslės ekvivalentinės dozės vartojant per burną (mg) *****
Benzodiazepinai			
1.	Alprazolamas	6–12	0,5
2.	Bromazepamas	10–20	5–6
3.	Chlordiazepoksidas	5–30 [36–200]	25
4.	Klonazepamas	18–50	0,5
5.	Klorazepatas	[36–200]	15
6.	Diazepamas	20–100 [36–200]	10
7.	Estazolamas	10–24	1–2
8.	Lorazepamas	10–20	1
9.	Medazepamas	36–200	10
10.	Nitrazepamas	15–38	10
11.	Oksazepamas	4–15	20
12.	Temazepamas	8–22	20
13.	Triazolamas	2	0,5
Panašaus veikimo mechanizmo vaistiniai preparatai			
14.	Zolpidemas	2	20
15.	Zopiklonas	2	20

* BZD ekvivalentinė lentelė parengta remiantis prof. H. Ashton klinikine praktika. *The Ashton manual. Benzodiazepines: how they work and how to withdraw. https://www.benzo.org.uk/manual/. Accessed on February 22, 2019.*
** Pusinės eliminacijos periodas – laikas, per kurį iš kraujo pasišalina pusė vaisto dozės.
*** Skirtingi autoriai gali nurodyti šiek tiek skirtingas dozes. Šios dozės parinktos remiantis prof. H. Ashton klinikine praktika, kai nutraukimo proceso pradžioje vaistas keičiamas į 10 mg diazepamą.

_____

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Sveikatos apsaugos ministerija 188604574, Vilniaus g. 33, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	„Dėl benzodiazepinų ir benzodiazepinų dariniams priskiriamų bei panašaus veikimo mechanizmo vaistinių preparatų skyrimo ir vartojimo mažinimo ar nutraukimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo”
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-07-03 Nr. V-1610
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	IGNAS RUBIKAS, Vedėjas, Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Psichikos sveikatos skyrius
Sertifikatas išduotas	IGNAS,RUBIKAS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-07-07 08:51:26
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-07-07 09:00:14
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-12-13 - 2024-12-11
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Aurelijus Veryga, Ministras
Sertifikatas išduotas	AURELIJUS VERYGA, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-07-07 13:17:15
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-07-07 13:17:54
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-26 - 2021-09-25
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Signa 2010 (1.2.0.v20180724-8294)
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Reception date" must be specified Metadata entry "Registration No. of the reception" must be specified Metadata entry "Receiver" must be specified Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-07-09)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=18ccfed0c01711eaae0db016672cba9c
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-07-09 01:26:06 TAIS